

Beroepsprofiel Veiligheidskundige

Dit document is vastgesteld op 07-06-2018 door de Algemene Vergadering

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Leeswijzer	4
Begrippenlijst	5
Inleiding	6
1. Context van de beroepspraktijk	7
2. Kern van het beroep	8
3. Werkterrein	9
4. De operationele context	10
5. Rollen	11
6. Kerntaken	12
7. Competenties	13
8. Kennis, kunde, vaardigheden en professioneel handelen	14
9. Bronnen	21
Bijlage 1: Kerntaken in samenhang met competenties veiligheidskundige	22
Bijlage 2: Taxonomie van Bloom en Miller	23
Bijlage 3: Borging kwaliteit en actualiteit beroepsprofiel	29
Bijlage 4: Context van de praktijk van de veiligheidskundige	30
Bijlage 5: Beroepscode	31

Voorwoord

Arbeidsprocessen worden steeds complexer. Dat leidt tot andere, nieuwe gevaren en hogere risico's. In de jaren 70 van de vorige eeuw kwam er onder invloed van deze ontwikkeling steeds meer aandacht voor veiligheidskunde als professie. In reactie daarop beschreef de Nederlandse Vereniging voor Veiligheidskunde (NVVK) in verschillende documenten de inhoud van het beroep. Daarnaast stelde zij criteria op ten aanzien van kennis, kunde en vaardigheden van haar leden-veiligheidskundigen. In de jaren daarna ontwikkelde het beroep zich als één van de vier in de Arbeidsomstandighedenwet genoemde kerndisciplines. Om de kwaliteit van kerndeskundigen te garanderen, stelde de overheid een certificatiesysteem in. Daardoor kunnen veiligheidskundigen formeel als kerndeskundigen worden erkend. Dit certificatiesysteem vereist een beroepsprofiel als referentie voor de professionele kwaliteit van veiligheidskundigen.

Tegenwoordig is veiligheidskunde ook onderdeel van het zogenaamde Business Continuity Management-proces. Hierin wordt aandacht besteed aan de continuïteit van de primaire processen van organisaties. De rol van veiligheidskundigen en daarmee de verwachtingen die de samenleving van hen heeft, is dus veranderd. Daardoor voldeden de eerder door de NVVK ontwikkelde beschrijvingen niet meer aan de eisen die nu gesteld worden. Actualisering van de beroepsbeschrijving was dan ook noodzakelijk. In augustus 2016 heeft de vereniging daarom het initiatief genomen tot het ontwikkelen van een geheel nieuw 'Beroepsprofiel Veiligheidskundige'.

Het Beroepsprofiel Veiligheidskundige beschrijft de rollen en kerntaken van een veiligheidskundige. Ook staat beschreven over welke bijbehorende kennis, kunde en vaardigheden hij moet beschikken om deze kerntaken uit te kunnen voeren. Daarnaast beschrijft het beroepsprofiel wat werkgevers of opdrachtgevers van een veiligheidskundige mogen verwachten. Naast een beschrijving van het beroep biedt het Beroepsprofiel Veiligheidskundige een uniforme basis voor de afbakening en ontwikkeling van het veiligheidskundige onderwijs en een beoordelingskader bij examinering van kandidaat-veiligheidskundigen.

Bij het opstellen van de criteria voor kennis, kunde en vaardigheden is rekening gehouden met de richtlijnen van het European Network for Safety and Health Practitioner Organizations (ENSHPO). Daarmee sluit de NVVK eveneens aan bij de Europese kwaliteitsnorm voor veiligheidskundigen.

Dit beroepsprofiel is tot stand gekomen in samenspraak met het landelijk werkveld en leden van de NVVK. Het beroepsprofiel dient te worden beschouwd als een semistatisch document, waarvan de inhoud periodiek (ten minste eens in de 5 jaar) op actualiteit wordt getoetst en, indien nodig, wordt geactualiseerd.

Het beroepsprofiel is intellectueel eigendom van de Nederlandse Vereniging voor Veiligheidskunde (NVVK).

Kees Roelofs, voorzitter NVVK

Eindhoven, juni 2018

Leeswijzer

Dit Beroepsprofiel Veiligheidskundige is geschreven voor:

- beroepsbeoefenaars van de veiligheidskunde, om hen een heldere referentie te bieden ten aanzien van de aard en inhoud van het beroep;
- opleiders en opleidingsinstituten, zodat zij de inhoud van veiligheidskundige opleidingen af kunnen stemmen op de huidige eisen die het werkveld stelt aan veiligheidskundigen op het gebied van kennis, kunde en vaardigheden;
- organisaties waar veiligheidskundigen werkzaam zijn, om inzicht te krijgen in wat zij van een veiligheidskundige mogen verwachten;
- certificerende instellingen, om hen een kader te bieden voor het certificeren van veiligheidskundigen als kerndeskundigen in de zin van de Arbeidsomstandighedenwet.

Het beroepsprofiel dient om de actuele inhoud van het beroep van de veiligheidskundige weer te geven en een kader te bieden voor het opleiden van veiligheidskundigen. Met dit beroepsprofiel wordt niet gepretendeerd een uitputtend en volledig beeld te geven van het beroep.

De veiligheidskundige opereert altijd in een organisatorische context. De inhoud van zijn werk en acties zijn afhankelijk van zijn directe omgeving. Daarom wordt in hoofdstuk 1 de context van de beroepspraktijk beschreven. In hoofdstuk 2 wordt de kern van het beroep getypeerd. Daarna komt in hoofdstuk 3 het werkterrein van de veiligheidskundige aan de orde, gevolgd door de operationele context in hoofdstuk 4. De verschillende rollen die een veiligheidskundige afhankelijk van de omstandigheden kan aannemen, worden in hoofdstuk 5 toegelicht. In hoofdstuk 6 komen de kerntaken aan de orde. De hoofdstukken 7 en 8 gaan in op de competenties en generieke kennis, kunde en vaardigheden alsmede het professioneel handelen waarover een veiligheidskundige moet beschikken om zijn kerntaken te kunnen uitvoeren. Na hoofdstuk 8 zijn een aantal bijlagen toegevoegd, die dienen als onderbouwing/toelichting van de inhoud van dit document.

Begrippenlijst

De begrippenlijst beperkt zich tot de titels van de hoofdstukken, omdat de gehanteerde benamingen veelal onderwijskundig van aard zijn.

Begrip	Definitie/verklaring
Context van de beroepspraktijk	Beschrijving van de beroepspraktijk waarin de uitoefening van het beroep veiligheidskunde plaatsvindt
Kern van het beroep	Door inzet van zijn professionele deskundigheid draagt de veiligheidskundige bij aan het streven om zo optimaal mogelijk met veiligheids- en beroepsgerelateerde gezondheidsrisico's om te gaan
Werkterrein	Veiligheidskundigen zijn in verschillende sectoren werkzaam, zoals profit, non-profit, publieke- en private sectoren en overheidsorganisaties
Veiligheidskundige thema's	Gevaren die domein specifiek en domein overstijgend zijn en meestal specialistische kennis vereist
Operationele context	Kenmerken van situaties waarin een veiligheidskundige optimaal kan opereren
Rollen	In de uitvoering van het beroep kan een veiligheidskundige verschillende rollen aannemen
Kerntaken	Inhoudelijk samenhangende beroepsactiviteiten
Competenties	De kennis, inzicht, attitude en vaardigheidsaspecten waarover een veiligheidskundige beschikt om concrete taaksituaties uit te voeren
Kennis	Dat wat geweten wordt door een veiligheidskundige
Kunde	Dat wat toegepast wordt door een veiligheidskundige
Vaardigheden	Het vermogen om een handeling bekwaam uit te voeren of een probleem op te lossen
Professioneel handelen	Het toepassen van de juiste kennis, kunde, vaardigheden en met de juiste beroepshouding om het beroep veiligheidskunde uit te voeren

Inleiding

Het Beroepsprofiel Veiligheidskundige is het resultaat van een ontwikkelingsbenadering (Boonstra & van der Vlist, 1996) die uit twee fasen bestaat. Dat wil zeggen dat bij de totstandkoming van het beroepsprofiel gebruik is gemaakt van actuele beschikbare wetenschappelijke kennis, gecombineerd met inzichten en ervaringen van professionals uit de praktijk. In het proces om tot het algemene deel van het beroepsprofiel te komen, zijn deze fasen systematisch en in dialoog met diverse betrokkenen doorlopen.

Dit beroepsprofiel verwijst naar de kennis, kunde, vaardigheden en het professioneel handelen van een veiligheidskundige. De vereniging is van mening dat iedereen die zich als veiligheidskundige presenteert, over deze basiskennis dient te beschikken.

De specificatie van het vereiste kennis-, kunde- en vaardighedeniveau staat beschreven in het document 'Body of Knowledge and Skills (BOKS)'. Dit zal als separaat document worden ontwikkeld en gepubliceerd.

Doordat alle veiligheidskundigen bij het toepassen van dit beroepsprofiel over dezelfde basiskennis beschikken, ontstaat een situatie waarin zij als beroepsgroep dezelfde taal kunnen spreken.

Er is gekozen om bij de verwijzing naar personen de mannelijke vorm (hij) te gebruiken. Hiermee wordt nadrukkelijk ook ieder andere genderidentiteit bedoeld.

1. Context van de beroepspraktijk

De context waarin de uitoefening van het beroep van veiligheidskundige plaatsvindt, kan als volgt geschetst worden:

De veiligheidsrisico's in onze samenleving zijn sinds de industriële revolutie in hoog tempo veranderd. De theorie van Beck, over de 'risicosamenleving', biedt een belangrijk inzicht in de ontwikkeling van de aard van deze risico's. Hij stelt dat de samenleving niet langer alleen blootgesteld wordt aan natuurlijke gevaren zoals natuurrampen en infectieziekten, maar in toenemende mate aan door de samenleving zelf geproduceerde en voortgebrachte gevaren (Beck, 1986). Juist deze zelfgeproduceerde gevaren in de moderne samenleving zijn een centrale factor in de theorie van Beck. Beck (1992) schetst dat processen van modernisering en toenemende technologische ontwikkeling (zoals de ontwikkeling van kernenergie en gen-, nano- en chemische technologie) zelfgeproduceerde gevaren voortbrengen. De samenleving is niet altijd in staat deze gevaren het hoofd te bieden.

Het bovenstaande impliceert dat de praktijk van een veiligheidskundige zowel de preventie van veiligheidsincidenten als het voorkomen van beroepsziekten omvat. De complexiteit van gevaren vraagt van de veiligheidskundige inlevings- en aanpassingsvermogen aan de veranderende omstandigheden. In sommige situaties levert een autoritaire, op procedures en wet- en regelgeving gebaseerde aanpak een gewenst resultaat op. In andere situaties is dat niet het geval. Het is daarom belangrijk om te begrijpen waarom mensen in verschillende hoedanigheden en omstandigheden doen wat zij doen. Openstaan voor de overwegingen van mensen, het begrijpen en bespreken van de verschillende mogelijkheden om een situatie veiliger te krijgen, is veelal de beste manier om verbetering te bewerkstelligen (Health and Safety Professionals Alliance, 2012).

De context van de beroepspraktijk van een veiligheidskundige is veranderlijk. De wijze waarop hij zijn functie inhoud geeft, wordt beïnvloed door de organisatie waar hij werkzaam is en door maatschappelijke veranderingen die andere eisen stellen. Daarbij is het zijn taak om recht te doen aan een scala van belanghebbenden (ook wel 'stakeholders' genoemd). Hieronder vallen degenen die aan gevaren worden blootgesteld, werk- of opdrachtgevers, overheden, opleiders en medeveiligheidskundigen.

Vaak opereert een veiligheidskundige niet solitair. Hij kan zijn doel het meest optimaal bereiken door samen te werken met anderen, waaronder vertegenwoordigers uit andere kerndisciplines. Daarom wordt van een veiligheidskundige verwacht dat hij in staat is tot een constructieve samenwerking.

Veiligheidskunde is met name een toegepaste wetenschap, waaraan onderzoekers met uiteenlopende achtergronden en verschillende wereldbeelden een specifieke bijdrage leveren. Van veiligheidskundigen wordt verwacht dat zij zich bewust zijn van deze diversiteit. Ze moeten hun weg hierin weten te vinden en hun adviezen toetsen aan recente wetenschappelijke bevindingen.

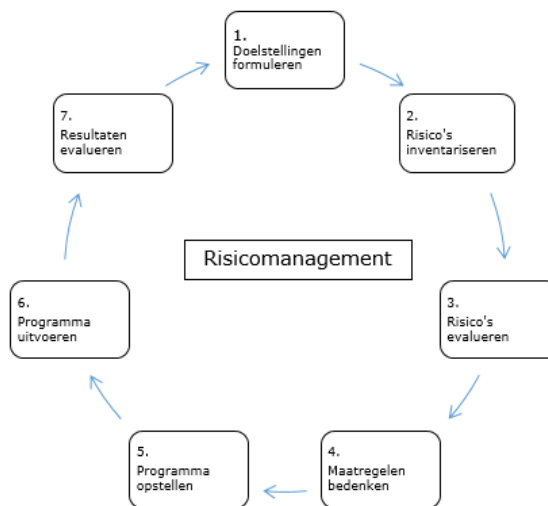
2. Kern van het beroep

De kern van het beroep wordt als volgt omschreven:

Binnen de beperkingen van de context waarin een veiligheidskundige opereert, draagt hij door inzet van zijn professionele deskundigheid bij aan het streven om zo optimaal mogelijk met veiligheids- en beroepsgerelateerde gezondheidsrisico's om te gaan.

Daarmee wordt recht gedaan aan het gegeven dat de specifieke bedrijfsprocessen waarin veiligheidskundigen acteren nooit zonder gevaren zijn; waar men zegt dat het veilig is, bedoelt men dat de inherente risico's door de betrokkenen zijn geaccepteerd. Dat acceptatieniveau kan echter van mens tot mens verschillen.

De risicomangementencyclus geeft de kern van het complete handelen van de risicoprofessional goed en bondig weer (Zwaard, 1995). Niet iedere risicoprofessional houdt zich echter met alle stappen van de cyclus bezig; professionals kunnen zich verder specialiseren in onderdelen ervan.

Figuur 2. Risicomangementencyclus
(collectief omgaan met risico's)

De veiligheidskundige heeft als taak om in zijn domein en/of thema bij te dragen aan het zo optimaal mogelijk omgaan met gevaren. Het werkveld vraagt daarbij steeds meer naar onderbouwde adviezen (*evidence-based*). Daarom baseert de veiligheidskundige zich op de actuele theoretische en methodologische ontwikkelingen die op zijn beroepspraktijk van toepassing zijn. Van een veiligheidskundige wordt verwacht dat hij zich blijvend informeert over de ontwikkelingen in het vakgebied. Ook wordt hij geacht zijn kennis en vaardigheden aan de hand van de huidige stand van wetenschap en techniek te actualiseren.

Behalve de hierboven genoemde eisen omtrent kennis en kunde, zijn er verwachtingen ten aanzien van zijn persoonlijke instelling (*attitude*). Een veiligheidskundige kan bij de uitoefening van zijn functie te maken krijgen met conflicterende belangen. Om zijn doel (optimaal omgaan met gevaren) te bereiken, zal hij alles in het werk moeten stellen om zijn gesprekspartners te overtuigen. Een dergelijke uitdaging maakt onmiskenbaar deel uit van de rol van een veiligheidskundige.

Waar het niet mogelijk is om alle partijen tevreden te stellen, wordt van hem verwacht dat hij een professionele positie inneemt en zich standvastig gedraagt (ook wel een 'rechte rug' genoemd). In een door de NVVK opgestelde 'Beroepscode voor Veiligheidskundigen' staat beschreven hoe een veiligheidskundige in een dergelijke situatie passend kan handelen en op welke wijze de vereniging hem daarbij kan ondersteunen. De beroepscode maakt deel uit van dit beroepsprofiel en is als bijlage toegevoegd. Zie bijlage 5.

3. Werkterrein

Het werkterrein van de veiligheidskundige is zeer divers. Veiligheidskundigen zijn in verschillende sectoren (profit, non-profit, publieke, private sectoren en overheidsorganisaties) werkzaam. Daarbinnen komen zij in aanraking met verschillende soorten veiligheid. Een veiligheidskundige kan optimaal functioneren als zijn omgeving hem de ruimte biedt om professioneel te opereren en hij in staat is deze ruimte effectief te benutten. Daarbij is het van belang dat de organisatie hem een operationele context (plaats in de organisatie, bevoegdheden, faciliteiten, etc.) biedt, waarin hij de gelegenheid krijgt om door zijn inzet een zo positief mogelijk resultaat te bereiken. Van de veiligheidskundige mag verwacht worden dat hij over de bij zijn werkterrein behorende kennis beschikt.

Domeinen

De activiteiten van de NVVK omvatten vijf domeinen. Deze zijn gedefinieerd aan de hand van de mogelijke potentiële slachtoffers in het domein.

De vijf domeinen en bijbehorende potentiële slachtoffers zijn:

1. Arbeidsveiligheid (medewerkers)
2. Externe veiligheid (omwonenden)
3. Transportveiligheid (verkeersdeelnemers/reizigers)
4. Sociale veiligheid (mensen en collega's in de publieke ruimte)
5. Zorgveiligheid (patiënten en cliënten)

Veiligheidskundige thema's

Binnen de genoemde domeinen is sprake van domeinspecifieke en domeinoverstijgende gevaren. Bij de aanvaarding van een opdracht of functie binnen een organisatie, kiest de veiligheidskundige impliciet voor een rol binnen een bepaald domein. Van deze veiligheidskundige mag worden verwacht dat hij over voldoende kennis van de domeinspecifieke gevaren beschikt, of dat hij zich zo snel mogelijk na zijn aanstelling van die gevaren op de hoogte stelt. Daarnaast bestaan er gevaren die niet in een specifiek domein zijn onder te brengen, zoals brand-, machine-, (niet-)ioniserende straling- en elektrotechnische veiligheid. Voor deze domeinoverschrijdende gevaren is meestal specialistische kennis vereist. Naast domeingespecialiseerde veiligheidskundigen zijn ook veiligheidskundigen actief, die zich hebben gespecialiseerd in deze domeinoverschrijdende thema's en de daarbij behorende gevaren.

N.B. De onderverdeling 'domein' en 'thema' suggereert dat er geen tussenvormen bestaan (bijv. bijzondere brandrisico's die alleen in een bepaald domein kunnen voorkomen). Die zijn er wel, maar het aantal mogelijke tussenvormen is te groot om op deze plaats een volledig overzicht te geven.

4. De operationele context

De kenmerken van de context waarin een veiligheidskundige optimaal kan opereren, worden door Woods aan de hand van vier woorden helder omschreven: *independent, involved, informed en informative* (Woods 2006b in Busch 2016). De hieronder beschreven versie is een bewerkte versie van de originele Engelse tekst.

Independent (onafhankelijk):

- Er dient vrije toegang tot de bedrijfsleiding te zijn om ongefilterd veiligheidsadvies te kunnen geven, zelfs als veiligheid administratief onder een andere discipline valt.
- Veiligheidskundigen dienen onafhankelijk te zijn in professionele vraagstukken. Ze moeten de mogelijkheid hebben om kritische vragen te stellen over aan veiligheid gerelateerde onderwerpen.
- Veiligheidskundigen geven gevraagd en ongevraagd advies over mogelijkheden tot verbetering.
- Veiligheidskundigen staan tussen diverse organisatorische functies en niveaus, coördineren hiertussen waar het veiligheid betreft en bieden ondersteuning.

Involved (betrokken):

- Veiligheidskundigen zijn nauw betrokken, zowel met directies en andere leidinggevenden als met de medewerkers op de werkvloer.
- Veiligheidskundigen dienen te kunnen communiceren met leidinggevenden en medewerkers op alle niveaus in de organisatie.
- Veiligheidskundigen dienen een actieve rol te spelen in het creëren van veiligheid.

Informed (geïnformeerd):

- Veiligheidskundigen dienen over relevante vakkennis te beschikken.
- Veiligheidskundigen dienen kennis te hebben van wat er gebeurt. Ze volgen zowel ontwikkelingen binnen als buiten de organisatie.
- Veiligheidskundigen hebben kennis van de problemen en uitdagingen binnen de organisatie, maar ook van mogelijkheden voor continue verbetering.

Informative (informatief):

- Veiligheidskundigen zijn het kenniscentrum van de organisatie als het over veiligheidsgelateerde vragen gaat.
- Veiligheidskundigen dragen kennis, ervaring en lessen over aan anderen.
- Veiligheidskundigen ondersteunen management en medewerkers bij het creëren van veiligheid.
- Veiligheidskundigen stellen proactief sterke en zwakke punten vast. Ze adviseren de organisatie over hoe men hiervan kan leren om de alledaagse praktijk te verbeteren.

Daarnaast kan onderscheid worden gemaakt tussen verschillende factoren:

- institutionele (o.a. wettelijke en organisatorische aspecten, zoals financiën, cultuur, diverse structuren en processen, etc.)
- relationele (taken en rollen van de veiligheidskundige)
- individuele (kennis, houding, opvattingen) (Provan, 2017).

Een gedetailleerd overzicht van deze factoren is opgenomen in bijlage 4.

5. Rollen

Bij de uitvoering van zijn functie kan de veiligheidskundige verschillende rollen aannemen (NVVK – Profiel Veiligheidskundige 2013). De rol is afhankelijk van zijn positie en de specifieke doelstelling van zijn actie:

Adviseur

De adviseur geeft mensen advies over hoe zij kunnen omgaan met gevaren. Hij doet voorstellen ter verbetering van bestaande situaties.

Expert

De expert/inhoudskundige heeft kennis en ervaring binnen een specifiek deel van het vakgebied. Hij kan hierover als deskundige geraadpleegd worden.

Trainer/Opleider/Coach

De trainer/opleider/coach draagt kennis over om bepaalde prestaties in het omgaan met gevaren te verbeteren. De coach begeleidt mensen op het gebied van omgaan met gevaren.

Connector/Verbinder

De connector verbindt mensen met elkaar. Hij begrijpt de verschillen tussen mensen die elkaar nodig hebben, maar moeite hebben om elkaar te vinden, te verstaan of te begrijpen. Hij is in staat die verschillen te overbruggen. Verbinding vindt plaats zowel binnen als tussen organisaties.

Inspecteur/auditeur

De inspecteur/auditeur controleert of wetgeving, procedures en/of instructies worden nageleefd, dan wel gestelde normen worden behaald.

Onderzoeker

De onderzoeker verzamelt informatie om kennis te verkrijgen. Doel hiervan is een probleemeigenaar te kunnen adviseren over de oplossing van zijn probleem of vraag.

NOOT:

De veiligheidskundige heeft als taak om in zijn domein en/of thema bij te dragen aan het zo optimaal mogelijk omgaan met gevaren. Bij de uitvoering van zijn taak heeft een veiligheidskundige verschillende rollen. Welke rol hij in welke context bekleedt, hangt in hoge mate af van zijn hiërarchische en relationele positie in de organisatie. Indien hij beschikt over beslissingsbevoegdheid, kan hij om zijn doel te bereiken gebruikmaken van zijn autoriteit. Ook kan hij relatief eenvoudig met de formele en informele leiders allianties aangaan. Heeft hij echter minder of helemaal geen bevoegdheden, dan moet hij invloed trachten uit te oefenen door zijn sociale vaardigheden en overtuigingskracht bij de juiste mensen in te zetten. De aard van zijn bijdrage kan daarbij verschillen; in het ene geval levert hij een leidende en sturende ('managing') bijdrage, in een ander geval levert hij een meer uitvoerende bijdrage. Welke positie hij inneemt, hangt af van de specifieke situatie.

6. Kerntaken

Kerntaken worden gekenmerkt als inhoudelijk samenhangende beroepsactiviteiten. Hierna volgen de kerntaken die voor de veiligheidskundige kunnen worden onderscheiden.

Kerntaak 1: Managen van aan veiligheid gerelateerde processen, systemen en stakeholders

Kent de bedrijfsprocessen, introduceert en verbetert continu de veiligheidsmanagementsystemen en creëert draagvlak bij alle betrokken partijen.

Kerntaak 2: Identificeren van gevaren en het omgaan met risico's

Is in staat gevaren te identificeren en evalueren. Bijbehorende risico's moet hij kunnen prioriteren. Hij kan de verschillende maatregelen benoemen die tot het verantwoord omgaan met risico's leiden. Hij begeleidt de keuze van de als 'geschikt' beschouwde maatregelen en biedt ondersteuning bij de implementatie daarvan. Hij geeft advies omtrent het vormgeven van de noodorganisatie.

Kerntaak 3: Uitwisselen van kennis

Moet kennis, kunde en vaardigheden kunnen uitwisselen en overdragen bij het begeleiden van mensen. Hierdoor stelt de veiligheidskundige zichzelf en anderen in staat hun rol in het risicobeheersproces (beter) te vervullen.

Kerntaak 4: Auditeren, inspecteren en monitoren

Organiseert inspecties en audits en/of voert deze uit. Hij monitort de naleving van in- en externe regelgeving, standaarden, procedures, etc. op het gebied van risicobeheersing en rampenbestrijding. Hij brengt advies uit aan de hand van de gedane observaties.

Kerntaak 5: Adviseren omtrent overheids- en interne regelgeving

Is verantwoordelijk voor het opstellen van, onderhouden van en adviseren over aan veiligheid gerelateerde regelgeving.

Kerntaak 6: Onderzoeken en analyseren van incidenten

Onderzoekt aan gevaren gerelateerde procesverstoringen. Hij analyseert de onderzoeksresultaten en verstrekt op grond daarvan een rapportage en advies over verbeteracties.

7. Competenties (VOLGORDE AANGEPAST CONFORM ONDERSCHIED PRIMAIRE EN SECUNDAIRE COMPETENTIES IN NVVK INFO)

Om de kerntaken te kunnen uitvoeren, dienen veiligheidskundigen over bepaalde competenties te beschikken. De competenties die voor de veiligheidskundige kunnen worden onderscheiden:

Overtuigend adviseren

Adviseert over inhoud en proces inzake veiligheid.

Reflecterend vermogen

Blijft kritisch ten opzichte van eigen denken en handelen. Is in staat het geleerde toe te passen in vergelijkbare situaties.

Kritisch analyseren

Kan zich onafhankelijk (laten) informeren, deze informatie analyseren en beoordelen. Is in staat op basis daarvan tot eigen gefundeerde conclusies te komen.

Omgevingsbewust afwegen

Is geïnformeerd over maatschappelijke ontwikkelingen of andere omgevingsfactoren. Is in staat deze kennis effectief te benutten bij het afwegen van beschikbare alternatieve oplossingen.

Onafhankelijk optreden

Staat voor de eigen opvattingen en principes. Hij is bereid anderen daarmee te confronteren.

Sensitief handelen

Draagt uit dat hij zich bewust is van de gevoelens en behoeften van anderen en zijn eigen invloed daarop.

Rolzuiver optreden

Blijft zich bewust van eigen rol en positie in het handelen naar de ander.

Toegewijd zijn

Blijft zich bewust van eigen rol en positie in het handelen naar de ander.

8. Kennis, kunde, vaardigheden en professioneel handelen

Per kerntaak kunnen voor de veiligheidskundige de volgende generieke kennis, kunde, vaardigheden en het bijbehorende professioneel handelen worden onderscheiden. Het professioneel handelen is onderverdeeld in twee niveaus. Niveau I betreft het professioneel handelen van veiligheidskundigen op hbo- / universitair niveau en Niveau II betreft het professioneel handelen van veiligheidskundigen op mbo-niveau. Hierna volgt per kerntaak een overzicht van deze aspecten. De genoemde kennis, kunde, vaardigheden en professioneel handelen dienen als minimumniveau te worden beschouwd.

Kerntaak 1: Managen van aan veiligheid gerelateerde processen, systemen en stakeholders

Kennis en kunde	Vaardigheden
<i>Kan uitleggen...</i>	<i>Is in staat...</i>
wat de basisprincipes zijn van veiligheidsmanagementsystemen;	veiligheidsdoelstellingen, plan van aanpak (PVA) en resultaten op te stellen;
wat basisbegrippen betekenen: wat zijn processen, systemen en borgingsprincipes;	aan anderen uit te leggen hoe een veiligheidsmanagementsysteem werkt;
wat de samenhang tussen managementsystemen is;	een veiligheidsmanagementsysteem te auditen;
hoe elementen van het veiligheidsmanagementsysteem verankerd kunnen worden in het algemeen managementsysteem;	verbeteringen door te voeren in een veiligheidsmanagementsysteem;
wat het besturen van de organisatie inhoudt in relatie tot veiligheid;	een risicoanalyse (bijv. RI&E) uit te voeren en een plan van aanpak (PVA) te ontwikkelen;
wat monitoren, verifiëren en valideren van processen betekent;	veiligheidsaspecten in overleg in te brengen over alle relevante bedrijfsprocessen (bijv: calculatie van veiligheidsmaatregelen);
wat de samenhang is tussen de ontwikkelingsfasen van een organisatie en een veiligheidsmanagementsysteem;	aan te sluiten bij de ontwikkelingsfase van de organisatie;
wat de rollen en belangen zijn van verschillende stakeholders binnen verschillende functies;	actoren te herkennen en af te wegen: wie moet erbij betrokken worden en in welke intensiteit;
welke strategieën er zijn voor samenwerken en communiceren;	formele en informele stakeholders en hun mogelijke impact op veiligheid te identificeren;
hoe werken in netwerken functioneert;	interne en externe stakeholders te beïnvloeden;
wat draagvlak creëren voor veiligheid betekent in de organisatie;	samen te werken in netwerken met interne en externe stakeholders;
welke methodes er zijn om mensen te beïnvloeden en overtuigen;	draagvlak te creëren tussen interne en/of externe stakeholders;
op welke wijze organisatiecultuur een rol speelt bij de uitvoering van veiligheid;	een positieve veiligheidscultuur te ondersteunen;
op welke wijze human factors van invloed kunnen zijn op de veiligheid.	ongewenst gedrag te begrijpen en interventies hierop af te stemmen.

Professioneel handelen	
Niveau II	Niveau I
Vertaalt regels, standaarden en procedures op geschikte en praktische wijze.	Identificeert proactief 'gaps' in veiligheid en faciliteert actie.
	Evalueert rollen, verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden. Geeft advies over de benodigde veranderingen.
Signaleert –gebaseerd op harde en zachte metingen – veranderingen bij afwijkingen.	Heeft oog voor verandering van de omgeving en de consequenties daarvan voor de bedrijfsvoering.

Beroepsprofiel Veiligheidskundige

	Maakt voorstellen om het systeem aan te passen op basis van veranderingen of interne en externe ontwikkelingen van de organisatie.
Beheert delen van het veiligheidsmanagementsysteem op zijn eigen niveau en verantwoordelijkheidsgebied.	Adviseert management over de consequenties van verandering in normen voor het veiligheidsmanagementsysteem.
	Adviseert management over geschiktheid veiligheidsmanagementsysteem.
	Evalueert de organisatiecultuur en de invloed daarvan op veilig en onveilig gedrag benoemen.
Implementeert het observatieproces met focus op (on)gewenst gedrag.	Coacht en betreft management in het observatieproces van (on)gewenst gedrag.
	Coacht en begeleidt directie/ bestuur in zijn rol van een leider in veiligheid.
Spreekt mensen aan op ongewenst gedrag in relatie tot taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.	Spreekt directie, leidinggevenden en andere medewerkers aan op ongewenst gedrag in relatie tot taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden op tactisch en strategisch niveau.
	Selecteert meetinstrumenten en past deze toe. Ontwikkelt meetinstrumenten.
	Selecteert interventiemethodes en past deze toe. Ontwikkelt interventiemethodes.

Kerntaak 2: Identificeren van gevaren en het omgaan met risico's

Kennis en kunde	Vaardigheden
Kan uitleggen...	Is in staat...
wat de basisterminologie van risicoanalyse is, in samenhang (wat is een beheersmaatregel, wat is een bedreiging, wat is een risico, 'keten-denken', etc.);	een risicoanalyse (bijv. RI&E) en PVA toe te passen, te laten toepassen of te faciliteren;
hoe risicoanalyse in zijn werk gaat in de organisatie;	om onderbouwd een gekozen risicoanalyse over effectieve maatregelen te adviseren met oog voor de organisatie;
welke gangbare methoden gebruikt worden bij risicoanalyse;	gekozen maatregelen te implementeren en toe te zien op de uitvoering;
welke methode het meest geschikt is, gegeven bepaalde onzekerheden en beperkingen in een bepaalde situatie;	om te bepalen of geconstateerde risico's een verdiepend onderzoek behoeven;
welke betekenis er gegeven moet worden aan geïdentificeerde gevaren en op welke wijze deze beheersbaar kunnen worden gemaakt;	gerechtvaardigd een beslissing te nemen over het stoppen van een proces of werktuig, wanneer zich een onacceptabel risiconiveau voordoet;
dat veranderingen in een organisatie kunnen leiden tot andersoortige risico's dan voorheen bekend.	om veranderingen in de organisatie te vertalen naar mogelijke toekomstige risico's.

Professioneel handelen	
Niveau II	Niveau I
Vertaalt de uitkomsten van risicoanalyses naar de werkvloer.	Consolideert uitkomsten van risicoanalyses (bijv. RI&E incl. PVA) op een frequente basis en evalueert deze. Communiceert uitkomsten naar medewerkers en spreekt met management over de tactische en strategische acties die genomen dienen te worden. Monitort de uitvoering van deze acties.
Gebruikt resultaten uit risicoanalyses in veiligheidstrainingen van medewerkers.	Traint en coacht management met betrekking tot risicobeheersing.
	Daagt management uit met nieuwe inzichten op het gebied van risico's en risicobeheersing.
Voert metingen uit.	Ontwikkelt KPI's en doet daarover voorstellen aan de directie.
Adviseert over veiligheid op een begrijpelijke wijze.	Communiqueert over factoren die de implementatie van veiligheid blokkeren, begrijpt deze en reageert op een gepaste wijze op belangrijke stakeholders.
	Leidt het overeenstemmingsproces tussen verschillende stakeholders om een eenduidige agenda met betrekking tot veiligheid te behouden.
	Stemt af hoeveel tijd, moeite en inspanning er in stakeholdermanagement in relatie tot veiligheid gestoken moet/mag worden.
	Faciliteert overleggen met stakeholders waar beslissingen worden genomen op tactisch en strategisch niveau.

Communiqueert periodiek over veiligheid met verschillende stakeholders op operationeel niveau.	Communiqueert periodiek over veiligheid met verschillende stakeholders op tactisch en strategisch niveau.
--	---

Kerntaak 3: Uitwisselen van kennis

Kennis en kunde	Vaardigheden
Kan uitleggen...	Is in staat...
welke methodieken/interventies, opleidingsmethodes en didactiek gebruikt moeten worden om iets (aan) te leren en over te brengen;	kennis over te brengen;
wat verschillen in opleidings- en taalniveaus inhouden;	geschikte methodieken/interventies te kiezen en opleidingsmethodes en didactiek te gebruiken;
hoe een afweging in methodiek/interventie gemaakt wordt.	af te wegen wat zelf kan worden uitgevoerd en wat uitbesteed moet worden aan een interne/externe professional;
	de leerbehoefte over te brengen op mensen die kennis kunnen overdragen;
	attitudes van medewerkers te beïnvloeden;
	situaties waarin ethische vraagstukken naar voren komen bespreekbaar te maken;
	te zien waaraan de organisatie en medewerkers behoefte hebben;
	attitude en ethiek te evalueren.

Professioneel handelen	
Niveau II	Niveau I
Werkt met beschikbare training, materiaal en 'best practices' om de training en oefening te ondersteunen.	Bereidt interne trainers voor op het geven van trainingen en oefeningen.
	Ontwikkelt onderwijs(methode).
Levert de inhoud voor de training en oefening op operationeel niveau aan.	Levert/bepaalt de inhoud voor de training en oefening op tactisch en strategisch niveau.
	Vertaalt de behoefte naar de gewenste vaardigheden en geeft daarover advies.
	Geeft aan wat nieuwe ontwikkelingen in een organisatie betekenen voor overdracht van kennis, attitude en ethiek.
	Adviseert met betrekking tot educatie in relatie tot organisatieontwikkeling op tactisch en strategisch niveau.
	Incorporeert veiligheidseducatie in algemene opleidingen, trainingen en oefeningen (OTO) op tactisch en strategisch niveau.

Kerntaak 4: Auditeren, inspecteren en monitoren

Kennis en kunde	Vaardigheden
Kan uitleggen...	Is in staat...
wat lokale (organisatie)regels, procedures en belangrijke processen zijn die veiligheid waarborgen;	de 'scope' van een audit (bijv.: een managementreview) te definiëren en een checklist voor te bereiden;
wat lokale regelgeving van auditing en inspectie inhoudt met betrekking tot rapportage en onderzoek en wat de verplichtingen van een werkgever zijn;	af te wegen of hij de audit of de inspectie gaat uitvoeren en zo ja, op welke wijze;
wat het (juridisch) kader is ten aanzien van auditing en inspectie;	dataverzameling op correcte wijze uit te voeren, conform de gekozen methodiek;
wat de verschillende methodes, mogelijkheden, beperkingen en nadelen zijn;	verkregen data te analyseren;
hoe organisaties leren van auditing en inspectie;	interviewtechnieken toe te passen;
hoe de organisatie van een audit- en inspectieproces eruitziet;	over resultaten van het onderzoek te adviseren en bij de organisatie passende, op 'leren' gerichte, aanbevelingen te doen;
hoe de stappen van het audit- en inspectieproces eruitzien;	samen te werken met verschillende actoren.
wat het onderscheid is tussen verzamelde feiten en hoe de analyse daarvan in zijn werk gaat.	

Professioneel handelen	
Niveau II	Niveau I
Identificeert potentiële gevaren en escaleert bij afwijkingen met hoog risico.	Maakt een effectief auditplan gebaseerd op gevaren en voert dit uit om zich ervan te verzekeren dat gevaren afdoende worden gemanaged.
Voert audits en inspecties uit op operationeel niveau.	Voert audits en inspecties uit op tactisch en strategisch niveau.
	Ontwerpt een strategie voor inspecties en audits.
Registreert de uitkomsten van audits en inspecties op operationeel niveau.	Ontwikkelt audit- en inspectiemethodieken.
	Analyseert de resultaten van inspecties en audits en adviseert verbetermaatregelen.

Kerntaak 5: Adviseren omtrent overheids- en interne regelgeving

Kennis en kunde	Vaardigheden
Kan uitleggen...	Is in staat...
wat het belang van compliance is voor een organisatie;	kennis up-to-date te houden over nieuwe regelgeving, standaarden en procedures die betrekking hebben op veiligheid;
wat de beperkingen zijn van compliance;	wet- en regelgeving te analyseren, te vertalen en de betekenis van compliance te duiden met oog op de organisatie;
'waarom bepaalde wet- en regelgeving in het leven is geroepen	de implicaties van wet- en regelgeving te onderkennen;
welke elementen uit algemene wetgeving, bedrijfsnormen, procedures en beleid van belang zijn voor veiligheid;	zijn adviezen deugdelijk te onderbouwen en daarbij o.a. te letten op de context van wet- en regelgeving, normen en andere relevante gegevens;
dat de interpretatie van wet- en regelgeving mede afhankelijk is van de context waarin gewerkt wordt (nationaal, internationaal, type organisatie);	de intentie van wet- en regelgeving op relevante niveaus binnen de organisatie begrijpelijk uit te leggen, van werkvloer tot management.
wat redenen kunnen zijn van (non)compliant gedrag;	
dat hij, waar het de naleving van regels en voorschriften betreft, een voorbeeldfunctie heeft.	

Professioneel handelen	
Niveau II	Niveau I
Wijst op niet naleven of overtreden van de norm en wet- en regelgeving. Geeft hierover feedback aan de desbetreffende persoon en/of diens direct leidinggevende.	Wijst op niet naleven of overtreden van de norm en wet- en regelgeving en geeft hierover feedback aan management.
Geeft feedback over trends met betrekking tot (non)compliant situaties.	Coördineert veiligheidsvraagstukken en preventie-acties met relevante afdelingen.
	Daagt management uit wanneer hij een potentiële 'gap' ziet met betrekking tot compliance.
Legt uit wat mogelijke redenen zijn voor (non)compliant gedrag.	Adviseert management over trends met betrekking tot (non)compliant situaties.
	Past beleid aan op trends die betrekking hebben op (non)compliant situaties.
Rapporteert over de geconstateerde voortgang van compliance binnen een organisatie op operationeel niveau.	Adviseert management over het implementeren van compliance in de dagelijkse werkzaamheden.
	Implementeert en deelt 'good practices' om compliance te bereiken en compliant te blijven.
Grijpt in bij detectie van niet-naleving van regels en voorschriften.	Ondersteunt management bij het op peil houden, krijgen en verbeteren van kennis bij medewerkers voor een ongoing leerproces op alle aspecten van veiligheid.
	Geeft aan wat nieuwe wet- en regelgeving voor een organisatie betekent of gaat betekenen.
Toetst en inventariseert vanuit de praktijk de behoefte aan kennisontwikkeling.	Kan wetenschappelijke kennis die relevant is voor de organisatie interpreteren.

	Ontwikkelt kennis op het gebied van compliance, onder andere door onderzoek te doen.
--	--

Kerntaak 6: Onderzoeken en analyseren van incidenten

Kennis en kunde	Vaardigheden
Kan uitleggen...	Is in staat...
hoe lokale regelgeving van het ongevalsgebied met betrekking tot de verplichtingen van een werkgever, het rapporteren en onderzoek eruitzien;	af te wegen of hij het onderzoek gaat doen en zo ja, op welke wijze;
wat het juridisch kader en type van onderzoek inhouden;	het onderzoeksproces en -team te organiseren;
wat de mogelijkheden, beperkingen en nadelen zijn van diverse onderzoeksmethodes;	bewijsmateriaal op de plek van het ongeval veilig te stellen;
hoe organisaties leren van ongevallen;	objectief feiten te verzamelen en de verbeterpunten op correcte wijze door te voeren conform de gekozen methodiek;
hoe je een onderzoeksproces organiseert;	verkregen data te analyseren;
hoe je onderscheid maakt in feitenverzameling en analyse;	interviewtechnieken toe te passen;
welke stappen deel uitmaken van het onderzoeksproces.	samen te werken met de verschillende actoren;
	de juiste methodiek te kiezen en toe te passen;
	Over resultaten van het onderzoek te adviseren en bij de organisatie passende, op 'leren' gerichte, aanbevelingen te doen.

Professioneel handelen	
Niveau II	Niveau I
Geeft advies in welke mate het middelen (capaciteit, energie, tijd) mag kosten om een incident/ongeval wel of niet te onderzoeken.	Adviseert of het zinvol is middelen (capaciteit, energie, tijd) in te zetten om een incident/ongeval wel of niet te onderzoeken.
Ontsluit zo goed mogelijk alle informatie die voorhanden is om ervoor te zorgen dat aan alle relevante wettelijke en organisatorische vereisten wordt voldaan.	Leidt leden van een onderzoeksteam op in processen, methodes en analyses van ongevalsonderzoek.
Verzamelt informatie en faciliteert de voortgang van het onderzoek op operationeel niveau.	Ondersteunt en coacht management in het leiden van een ongevalsonderzoek.

9. Bronnen

De volgende bronnen zijn geraadpleegd:

Beck, U. (1986) Risk Society: Towards a New Modernity. London: Sage Publications

Beck, U. (1992) Risk Society: Towards a New Modernity. London: Sage Publications

Boonstra, J.J. & Vlist, R. van der (1996) Begeleiden van veranderingsprocessen. In: Boonstra, J.J., Steensma, H.O. & Demenint M.I. (red.) Ontwerpen en ontwikkelen van organisaties. Utrecht: De Tijdstroom. 55-98.

Busch, C (2016) Safety Myth 101. Mysen: Mind The Risk

HaSPA (Health and Safety Professionals Alliance).(2012). The Core Body of Knowledge for Generalist OHS Professionals. Tullamarine, VIC. Safety Institute of Australia.

NVVK – Profiel Veiligheidskundige (maart, 2013)

Provan, D.J., Dekker, S.W.A., Rae, A.J. (2017) Bureaucracy, influence and beliefs: A literature review of the factors shaping the role of a safety professional. Safety Science, 98 (2017) pg. 98–112.

Woods D, (2006b) in: 'Safety Myth 101' pg. 79 (Busch, 2016). Mysen: Mind The Risk

Zwaard, W. (1995) 'Een model voor risicomangement' in: Het Groot Arbowerk, A3220, maart 1995. Deventer: Kluwer

Bijlage 1: Kerntaken in samenhang met competenties veiligheidskundige

In het Beroepsprofiel Veiligheidskundige zijn acht competenties opgenomen die voor een veiligheidskundige van wezenlijk belang zijn. In onderstaande tabel worden deze competenties in samenhang met de kerntaken weergegeven. De kruisjes in de tabel geven aan bij welke kerntaak/kerntaken een competentie nadrukkelijk naar voren dient te komen.

KERNTAKEN		COMPETENTIES							
		Overtuigend adviseren	Reflecterend vermogen	Kritisch analyseren	Omgevingsbewust afwegen	Onafhankelijk optreden	Sensitief handelen	Rolzuiver optreden	Toegewijd zijn
1	Managen van aan veiligheid gerelateerde processen, systemen en stakeholders	x	x	x	x		x		x
2	Identificeren van gevaren en omgaan met risico's	x	x	x	x				x
3	Uitwisselen van kennis	x	x				x		x
4	Auditeren, inspecteren en monitoren	x		x		x		x	x
5	Adviseren omtrent overheids- en interne regelgeving	x				x		x	x
6	Onderzoeken en analyseren van incidenten.		x	x		x	x	x	x

Bijlage 2: Taxonomie van Bloom en Miller

In dit beroepsprofiel wordt de 'Taxonomie van Bloom en Miller' als uitgangspunt genomen voor het ontwikkelen van lesmateriaal, lessen en assessments. Hierna volgt een toelichting op deze taxonomie.

Hogere en lagere leerniveaus

De taxonomie van Bloom onderscheidt hogere leerniveaus en lagere leerniveaus (de complexiteit van cognitieve processen). Daarnaast onderscheidt de taxonomie vier soorten kennis, van eenvoudige tot complexe kennis (complexiteit van de kennis zelf).

Blooms taxonomie focust dus niet alleen op cognitieve processen, zoals andere modellen. Ook met de complexiteit van de kennis wordt rekening gehouden. Als de cognitieve processen en de complexiteit van de kennis uitgezet worden op twee assen, dan ontstaat een matrix van eenvoudige en complexe leer- en denkhandelingen.

De taxonomie is voor te stellen als een trap, waarbij iedere volgende trede hogere leer- en denkhandelingen vraagt en alle vorige treden omvat. Blooms taxonomie onderscheidt zes categorieën cognitieve processen.

Onthouden Begrijpen Toepassen	Lagere orde denkvragen: vragen waarop één juist antwoord te vinden is. Vragen die controleren of een theorie, lesinhoud of instructie is onthouden, begrepen en of de student deze in een andere situatie kan toepassen.
Analyseren Evalueren Creëren	Hogere orde denkvragen: vragen waarop het antwoord gevonden kan worden door de theorie, de lesinhoud of instructie te analyseren, te evalueren (kritisch te bekijken) en te gebruiken om iets geheel nieuws te creëren.

De indeling loopt van lagere denkvaardigheden naar hogere denkvaardigheden. Elk hoger niveau omvat beheersing van alle lagere niveaus. Niet alle niveaus hoeven echter te worden doorlopen. Het leren verloopt namelijk niet van onthouden, naar begrijpen, naar toepassen. Het leren kan ook plaatsvinden vanuit toepassen, waarbij iemand impliciet leert te onthouden en begrijpen. De manier van leren is afhankelijk van de leerstijl van de lerende (denk aan leerstijlen van Kolb). Kennis wordt opgebouwd door een eigen ervaring in een specifieke situatie te generaliseren naar andere situaties.

Ontwikkeling lesmateriaal of lessen

De taxonomie van Bloom kan als praktisch hulpmiddel dienen bij de ontwikkeling van lesmateriaal of lessen. Hierdoor gaat het niet alleen om de vraag welke leerinhoud moet worden gegeven, maar ook hoe deze inhoud het best kan worden aangeboden. En misschien nog wel belangrijker: hoe de leerdoelen kunnen worden bereikt. Door vooraf na te denken over de vragen en opdrachten met betrekking tot de lesinhoud, kan een beroep worden gedaan op zowel denkvaardigheden van een lagere als een hogere orde. Zo wordt een beroep gedaan op het gehele cognitieve domein.

Mbo

Voor het niveau middelbaar beroepsonderwijs (mbo) wordt minimaal verwacht dat lesmateriaal en lessen worden ontwikkeld op: *Toepassen*

Niveau	Gericht op	Toelichting	Toetsen op	Voorbeeldvragen	Vaardigheden
Toepassen	Gebruiken van kennis	De vaardigheid om eerder verworven kennis en inzichten in zowel bestaande als nieuwe situaties toe te passen. Dit vraagt van de student om feiten, conceptuele kennis en procedures in te zetten om een 'probleem' op te lossen.	<p>Een oplossing voorstellen</p> <p>Een hypothese opstellen en een test of experiment uitvoeren</p> <p>Aantonen dat...</p> <p>Laten zien hoe...</p> <p>Een probleem-situatie met kennis van zaken aanpakken</p> <p>Concrete gevallen toetsen aan abstracte definities</p> <p>Opgave oplossen of berekening maken</p>	<p>Welke factoren zullen veranderen als...?</p> <p>Hoe is... een voorbeeld van...?</p> <p>Kon dit gebeurd zijn in...?</p> <p>Kun je aan de hand van de gegeven informatie een instructie geven over...?</p> <p>Waarom is ... belangrijk?</p> <p>Welke vragen zou je stellen aan...?</p> <p>Hoe verhoudt...zich tot...?</p> <p>Ken je een andere situatie waarin...?</p> <p>Kun je categoriseren volgens...?</p>	<p>Oplossen</p> <p>Onderzoeken</p> <p>Inschatten</p> <p>Tonen</p> <p>Illustreren</p> <p>Demonstreren</p> <p>Schetsen</p> <p>Relateren</p> <p>Hanteren</p> <p>Veranderen</p> <p>Implementeren</p> <p>Uitvoeren</p> <p>Toepassen</p> <p>Uitwerken voor andere situatie</p> <p>Berekenen</p>

Hbo

Voor het niveau hoger beroepsonderwijs (hbo) wordt minimaal verwacht dat lesmateriaal en lessen worden ontwikkeld op: *Evalueren*

Niveau	Gericht op	Toelichting	Toetsen op	Voorbeeldvragen	Vaardigheden
Evalueren	Evalueren	De vaardigheid om een oordeel te kunnen geven over iets of iemand (een idee, concept, strategie, procedure of persoon) in relatie tot een bepaald doel op basis van criteria. Voorbeeldcriteria: kwaliteit, effectiviteit, efficiëntie of consistentie, maar ook persoonlijke overtuigingen.	Concluderen Beargumenteren Waarde aangeven Bekritisieren Kiezen en de keuze verantwoorden Besluiten	Is er een betere oplossing voor...? Beoordeel de waarde van... Wat vind je van...? Verdedig je mening over...? Vind je... goed of fout? Hoe zou jij... hebben aangepakt? Welke veranderingen voor... raad jij aan? Geloof jij...? Hoe zou jij je voelen als...? Hoe effectief zijn...? Wat zijn de consequenties van...? Welke invloed zal... hebben op ons leven? Wat zijn de voors en tegens van...? Waarom is... waardevol? Wat zijn mogelijke alternatieven voor...? Wie zal winnen / verliezen bij...?	Concluderen Overtuigen Ondersteunen Associëren Onderbouwen Commentaar geven Beoordelen Toetsen Meten Cijfer geven Beschouwen Taxeren Evalueren Waarderen Bekritisieren Doorlichten Voorspellen Vergelijken Beslissen Aanbeveling geven Overwegen

				<p>Leg uit waarom je wel of niet akkoord bent met...?</p> <p>Wat vind je van...?</p> <p>Wat is het meest belangrijk?</p> <p>Hoe zou je beslissen over...?</p> <p>Welke criteria zou je gebruiken?</p>	<p>Checken</p> <p>Testen</p>
--	--	--	--	---	------------------------------

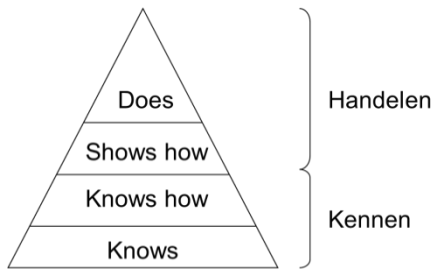
Universitair

Voor het niveau universitair wordt verwacht dat lesmateriaal en lessen worden ontwikkeld op: Creëren

Niveau	Gericht op	Toelichting	Toetsen op	Voorbeeldvragen	Vaardigheden
Creëren	Creëren Synthese Wendbaar toepassen	Creëren is een vaardigheid die creativiteit vereist om met eigen inzicht en kennis nieuwe ideeën, producten of zienswijzen tot stand te brengen. Synthese is de vaardigheid om kennis op verschillende terreinen te combineren.	Ontwerpen Scheppen Samenstellen Schrijven Ontwikkelen Voorspellen en extrapoleren Kennis op verschillende terreinen combineren	Kun je eenontwerpen waarmee...? Zie je een mogelijke oplossing voor...? Als je toegang had tot alle informatie en middelen, wat zou je dan doen met...? Ontwerp je eigen manier om...? Wat zou gebeuren als...? Op hoeveel manieren kun je...? Kun je nieuwe en ongebruikelijke manieren verzinnen om... te gebruiken? Kun je een voorstel schrijven waarmee je...? Wat kun je voorspellen uit...? Wat kun je afleiden uit...? Welke ideeën kun je toevoegen aan...? Hoe zou je een nieuw... ontwerpen? Welke oplossingen zou je voorstellen voor...? Wat zou er gebeuren als je... combineert met...?	Plannen Ontwerpen Bedenken Maken Vormgeven Bouwen Creëren Construeren Initiëren Opstellen Veranderen Samenstellen Reconstrueren Rangschikken Formuleren (Her)schrijven Ontwikkelen Produceren Uitvinden Vernieuwen Innoveren Combineren

Mbo, hbo en universitair

Voor de beroepsopdrachten die worden gemaakt op het niveau van middelbaar onderwijs (mbo), hoger beroepsonderwijs (hbo) en universitair onderwijs wordt verwacht dat deze worden ontwikkeld volgens de niveau-indeling van Miller. Daarbij wordt voor de beroepsopdrachten uitgegaan van 'Does.'

Bron: Miller, G.E. Academic Medicine 1990

Does: het zelfstandig handelen in de complexe praktijk van alledag. Daarbij wordt een beroep gedaan op een geïntegreerd geheel van kennis, houdingen en persoonlijke eigenschappen.

Bijlage 3: Borging kwaliteit en actualiteit beroepsprofiel

De Commissie Kwaliteit (CK)

Voorstellen voor actualisering van dit beroepsprofiel worden gedaan aan de Commissie Kwaliteit (CK). Deze commissie beoordeelt of de voorstellen kunnen worden overgenomen en ter implementatie aan de Algemene Vergadering van de NVVK worden voorgelegd. Op deze wijze bewaakt de NVVK de identiteit van de veiligheidskundige beroepsbeoefenaar.

Deze commissie neemt eenmaal per vijf jaar het initiatief om actualisering van dit beroepsprofiel te overwegen. Voorstellen ter actualisering worden voorgelegd aan de Algemene Vergadering (AV) van de NVVK.

De commissie bestaat uit gewone leden en adviserende leden. De samenstelling is als volgt:

Gewone leden:

- Voorzitter van de NVVK
- 4 door de Algemene Vergadering gekozen leden van de NVVK.

Adviserende leden:

- Deskundigen uit de wetenschap, gekozen door leden van NVVK.

Bijlage 4: Context van de praktijk van de veiligheidkundige

Hierna volgt een overzicht van de belangrijkste contextuele factoren voor het functioneren van een veiligheidkundige. (Provan, 2017)

INSTITUTIONEEL	RELATIONEEL	INDIVIDUEEL
Extern	Uitdagingen	Overtuigingen
Wet- en regelgeving	Aanspreken	Visie op veiligheid
Beroepsopleiding	Klokkenluiden	
Professionele accreditatie	Onderzoeken	
Organisatorisch	Autoriteit	Capaciteiten
Financiële doelen	Directie/management	Proceskennis
Veiligheidsdoelen	Managementsysteem	Veiligheidskennis
Bureaucratie	Bevoegdheden	Risicobewustzijn
Veiligheidscultuur		
Veiligheidsstructuur	Allianties	
Veiligheidsfunctie	Leidinggevenden	
	Uitvoerenden	
	Productieproces	
	Invloed	
	Onderlinge relaties	
	Sociale vaardigheden	
	Organisatorische context	

Bijlage 5: Beroepscode

BEROEPSCODE VOOR VEILIGHEIDSKUNDIGEN

LEDEN VAN DE NVVK

BEROEPSCODE VOOR VEILIGHEIDSKUNDIGEN

LEDEN VAN DE NVVK

1. Inleiding

Een beroepscode is een stelsel van regels dat onverkort moet gelden voor alle leden van een beroepsvereniging, ongeacht de specifieke beroepssituatie. Een beroepscode kan daardoor niet anders dan algemeen van aard zijn. Dit geldt des te meer voor veiligheidskundigen. Beroepsbeoefenaars variëren van specialist tot generalist en zijn werkzaam in een relatief "brede" discipline op operationeel, tactisch en strategisch niveau in vrijwel alle maatschappelijke sectoren.

Deze beroepscode is gericht op de specifieke beroepsuitoefening van de veiligheidskundigen die lid zijn van de NVVK. De beroepscode legt een aantal richtlijnen vast waaraan NVVK-leden zich bij de uitoefening van hun vak dienen te houden.

Uitgangspunt van deze beroepscode is de erkenning dat bij de uitoefening van de veiligheidskunde een aantal waarden en belangen op het spel staan die onderling strijdig kunnen zijn. Om die reden heeft de code een adviserend karakter. Echter, in gevallen waarin een geregistreerd lid van de vereniging op flagrante wijze in strijd met deze code heeft gehandeld, kan het bestuur van de vereniging beslissen de betrokkene uit het register te verwijderen.

In het kader van deze beroepscode heeft de NVVK een **beroepscodecommissie** ingesteld, die tot taak heeft namens de NVVK toe te zien op de wijze waarop met deze code wordt omgegaan. Waar nodig zal de commissie de code actualiseren en/of ondersteuning bieden aan leden van de vereniging.

In het kader van de leesbaarheid is in deze beroepscode voor de mannelijke vorm (hij, hem, zijn) gekozen. Hiermee wordt echter nadrukkelijk ook elke andere genderidentiteit bedoeld.

2. Definities

1. *Beroepscode*

Een verzameling afspraken en gedragsregels, waaraan leden van de vereniging verklaren zich te zullen houden.

2. *Gevaar*

Een dreiging met potentie die onbedoeld schade en/of letsel kan veroorzaken.

3. *Misstand*

Met betrekking tot gevaren: het plegen van een ernstig strafbaar feit, grove overtreding van wet- of regelgeving, misleiding van Justitie, het bewust achterhouden van informatie of een andere binnen het kader van de veiligheidskunde onacceptabele situatie.

4. *Vakbekwaamheid*

Het voldoen aan de gangbare, actuele eisen van kennis en ervaring in de veiligheidskunde.

5. *Veiligheidskunde*

De kennis van en onderzoek naar methodieken van vaststelling en analyse van gevaren, alsmede de normstelling en beheersing van de daaraan verbonden risico's.

6. *Veiligheidskundige*

Een persoon die in het kader van zijn beroep kennis heeft van en/of onderzoek doet naar methodieken van vaststelling en analyse van gevaren. Daarnaast houdt hij zich tevens bezig met de normstelling en beheersing van de daaraan verbonden risico's.

7. *Vereniging*

De Nederlandse Vereniging voor Veiligheidskunde (NVVK).

3. Persoonlijk handelen

1. De veiligheidskundige oefent zijn beroep op integere wijze, naar eer en geweten uit. Hij laat zich daarbij leiden door de beste aan hem bekende veiligheidskundige principes en technieken.
2. Met inachtneming van het in het eerste lid gestelde, houdt de veiligheidskundige zich bij de uitoefening van zijn beroep (waar mogelijk) tenminste aan de wet- en regelgeving van het land waarin hij werkzaam is.
3. De veiligheidskundige weet zich gebonden aan elke vertrouwelijke zakelijke overeenkomst die hij vrijwillig is aangegaan.
4. De veiligheidskundige oefent zijn beroep op integere wijze uit waarbij hij:
 - a. zijn professionele kennis, kunde en vaardigheden onderhoudt door zich voortdurend te oriënteren op de ontwikkelingen in het vakgebied.
 - b. zich op de hoogte stelt van de voor zijn functioneren relevante wet- en regelgeving.
 - c. opereert conform de actuele stand van wetenschap en techniek.
 - d. deelneemt aan de activiteiten van zijn beroepsvereniging;
 - e. zich bij de uitoefening van zijn beroep alleen bedient van titulatuur die hem toekomt.
5. De professionele en intellectuele integriteit van de veiligheidskundige staan borg voor het uitvoeren van onpartijdig onderzoek, het doordacht vormen van een oordeel en het bewust nemen van besluiten.
6. De veiligheidskundige zet zich in voor het voortdurend ontwikkelen en perfectioneren van de veiligheidskunde, onder meer door kritisch zijn veiligheidskundige adviezen en de effecten daarvan te evalueren en ervan te (laten) leren.
7. De veiligheidskundige is persoonlijk verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn beroepsuitoefening, in het bijzonder van zijn professioneel handelen.

4. Professioneel handelen

a) *Algemeen*

1. De veiligheidskundige oefent zijn beroep uit met het doel schade of letsel te voorkomen. Binnen redelijke grenzen beperkt hij zich hierbij niet alleen tot de aan hem opgedragen taken, maar treedt tevens naar eigen inzicht adviserend en zo nodig handelend op bij het aantreffen van situaties waarin mogelijk sprake is van gevaar.
2. De veiligheidskundige erkent zijn beroepsgenoten en staat deze desgevraagd, en voor zover praktisch mogelijk of gewenst, met raad en daad terzijde. In geval van verschil in inzicht met een beroepsgenoot, beperkt hij zich tot zakelijke en inhoudelijke argumenten.

b) *Onafhankelijkheid*

De veiligheidskundige aanvaardt alleen opdrachten, waarbij zijn positie als onafhankelijk deskundige voldoende is gewaarborgd.

c) *Deskundigheid*

1. De veiligheidskundige oefent zijn vak uit binnen de grenzen van zijn deskundigheid en/of vakbekwaamheid.
2. De veiligheidskundige streeft naar een voortdurende verbetering van de kwaliteit en diepgang van zijn beroepsuitoefening.

d) *Uitvoering*

De veiligheidskundige oefent zijn functie op deskundige en adequate wijze uit.

Hieronder wordt onder meer verstaan dat:

1. hij zich tijdens de uitoefening van zijn functie een duidelijk beeld moet vormen van wat er precies van hem verwacht wordt;
2. hij de uitoefening van zijn functie toetst aan de principes van deze beroepscode;
3. hij, indien hij van mening is dat de uitoefening van zijn functie de grenzen van zijn vakbekwaamheid overschrijdt, passende maatregelen neemt. Indien mogelijk voorziet hij zich in dat geval van assistentie van anderen. Indien hij geen mogelijkheid ziet om zijn functie op verantwoorde wijze uit te voeren, meldt hij dit aan zijn opdrachtgever;
4. hij, indien hij van mening is dat zijn onafhankelijkheid in het geding is of zou kunnen komen, dit meldt aan zijn opdrachtgever;
5. hij zich bij de uitvoering van zijn werkzaamheden houdt aan de geldende wet- en regelgeving en zich daarnaast laat leiden door algemeen aanvaarde normen en handelwijzen;
6. hij bij het uitoefenen van zijn functie alle noodzakelijke stappen zal nemen om alle voorzienbare voorkomende problemen het hoofd te bieden, waarbij de veiligheid te allen tijde dient te worden gewaarborgd;
7. hij voor zijn diensten een passende beloning vraagt.

5. Maatschappelijk handelen

a) *Beroepsethiek*

De veiligheidskundige zal:

1. zich inzetten voor het belang van de zorg voor de veiligheid, gezondheid en welzijn van mensen;
2. de persoonlijke rechten van zijn opdrachtgevers, collega's en ondergeschikten respecteren, voor zover deze rechten overeenstemmen met de relevante wetgeving en de ethiek van het veiligheidskundig beroep;
3. waar mogelijk en relevant, het publiek voorzien van juiste informatie over gevaren, risico's en de mogelijkheden tot beheersing daarvan. Hij zal zich daarbij beperken tot zijn competentie, om zo een goed begrip te realiseren voor die veiligheidskundige zaken die van algemeen belang zijn;
4. het grootst mogelijke respect tonen voor de traditionele en culturele waarden van de bewoners van de gebieden waar hij zijn opdrachten vervult, voor zover hij daarmee niet in strijd handelt met het hierboven onder 1 gestelde.

b) *Geheimhoudingsplicht*

De veiligheidskundige heeft een plicht tot geheimhouding, zelfs als voor hem niet reeds op grond van wettelijk voorschrift een geheimhoudingsplicht geldt. Onder de geheimhoudingsplicht vallen alle gegevens, feiten en zaken die hem worden verstrekt of door hem zijn verkregen in het kader van zijn opdracht. Kortom: alle informatie waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs kan vermoeden. Bovenstaande is onder voorbehoud van een wettelijk voorschrift dat hem verplicht tot bekendmaking of wanneer de noodzaak tot bekendmaking uit de opdracht voortvloeit.

c) *Informatieplicht*

1. De hierboven beschreven geheimhoudingsplicht is niet van toepassing op informatie betreffende gevaren en risico's, waaraan mensen feitelijk worden blootgesteld.
2. Indien de veiligheidskundige een dergelijke blootstelling constateert, heeft hij de plicht de aan het gevaar blootgestelde betrokkenen onverwijld naar beste kennis en vermogen over de relevante risico's te informeren. Tevens zal hij hen, indien mogelijk, gevraagd of ongevraagd adviseren met betrekking tot de redelijkerwijs te nemen maatregelen om de aan de gevaren verbonden risico's te vermijden en/of te verminderen.

d) *Discretie*

1. De veiligheidskundige onthoudt zich van publicatie van misstanden of gevaarlijke situaties, zolang hij redelijkerwijs kan aannemen dat de verantwoordelijke personen alle redelijkerwijs te vorderen maatregelen nemen om misstanden en gevaarlijke situaties te elimineren of tot een acceptabel niveau te reduceren.
2. De veiligheidskundige legt zichzelf eenzelfde beperking op, indien hij het bevoegd gezag van een misstand of gevaarlijke situatie op de hoogte heeft gesteld en de toestand nog bestaat, maar het gezag zich nog actief met de zaak bezighoudt.
3. De eis tot discretie vervalt, indien de veiligheidskundige zich in eerste instantie aan bovenstaande beperkingen heeft gehouden, maar daarna gegronde redenen heeft om aan te nemen dat het bevoegd gezag geen passende actie zal nemen. In een dergelijke situatie handelt hij naar eigen inzicht en geweten.

e) *Klokkenluiders*

1. Als een veiligheidskundige binnen zijn werkgebied kennis neemt van het bestaan van een gevaar of misstand, zal hij passend handelen om dat gevaar of die misstand te (doen) elimineren of, indien dit niet mogelijk is, de schadelijke potentie daarvan te (doen) reduceren.
2. Indien de mogelijkheid tot handelen van de veiligheidskundige slechts is beperkt tot het geven van adviezen aan de voor het bestaan van het gevaar, risico of misstand verantwoordelijke perso(o)n(en), zal de veiligheidskundige binnen de hem geboden mogelijkheden tevens controleren of zijn adviezen leiden tot effectief optreden door de genoemde verantwoordelijke(n).

3. Indien zijn adviezen niet met passende spoed tot een dergelijk optreden leiden en het gevaar of de misstand volgens de veiligheidskundige op een onverantwoord niveau blijft gehandhaafd, zal de veiligheidskundige zijn advies indringend herhalen.
4. Indien ook na indringende herhaling onvoldoende op zijn adviezen wordt gereageerd, zal de veiligheidskundige, indien hij dat zinvol acht, het bevoegd gezag informeren. Na het doen van een dergelijke melding zal hij de voor de gevaarlijke situatie verantwoordelijke(n) van zijn actie op de hoogte stellen.

f) *Ondersteuning door de vereniging*

1. Indien een lid van de vereniging in een situatie verkeert, waarin het voor hem onduidelijk is hoe hij volgens deze beroepscode zou moeten handelen, of indien hij om andere reden naar aanleiding van de inhoud van deze beroepscode steun zoekt bij de vereniging, zal de vereniging deze steun naar beste kunnen verlenen.
2. In die gevallen waar leden van de vereniging aantoonbaar nadeel ondervinden als gevolg van hun handelen conform deze beroepscode, zal de vereniging deze leden naar vermogen ondersteunen.
3. De ondersteuning door de vereniging bestaat, waar nodig, uit het jegens derden toelichten van deze beroepscode en het namens de vereniging bemiddelen (mediation) en/of het uitbrengen van een advies met betrekking tot de specifieke situatie.

6. KWALITEITSBORGING

6.1. Vertrouwenspersoon

1. In het kader van deze beroepscode opereert een vertrouwenspersoon onder auspiciën van de vereniging.
2. Deze vertrouwenspersoon heeft tot taak
 - a. de leden daadwerkelijk te ondersteunen als zij op een of andere manier in problemen zijn geraakt door te handelen in het licht van de beroepscode;
 - b. het geven van gevraagd en ongevraagd advies omtrent zaken betreffende de beroepscode aan het hoofdbestuur van de vereniging;
 - c. het onderzoeken van door het bestuur van de vereniging aan de vertrouwenspersoon voorgelegde gevallen, waarin een gegronde vermoeden bestaat van flagrante overtredingen van deze beroepscode en het ten deze adviseren van het hoofdbestuur;
3. Ten minste eenmaal per drie jaar wordt de ervaring met en het nut en actualiteit van deze beroepscode door de commissie geëvalueerd.

6.2. Naleving van de beroepscode

1. Van de in het register der vereniging opgenomen leden wordt verwacht dat zij zich bij de uitoefening van hun beroep gedragen conform het in de beroepscode gestelde;
2. Indien het hoofdbestuur van de vereniging de indruk heeft dat een lid zich gedraagt in flagrante tegenstelling met het in de beroepscode gestelde, kan zij de beroepscodecommissie verzoeken een onderzoek in te stellen.
3. In gevallen waarin de beroepscodecommissie een onderzoek instelt, doet zij omtrent de resultaten hiervan verslag aan het hoofdbestuur.
4. Een in het derde lid bedoeld verslag is voorzien van een advies ten aanzien van de te nemen actie.
5. Het hoofdbestuur beslist welke actie op basis van een advies van de beroepscodecommissie dient te worden genomen.
6. Indien het hoofdbestuur dat noodzakelijk acht kan de registratie van een geregistreerd lid op grond van niet naleving van de beroepscode teniet worden gedaan.

Vastgesteld tijdens de Algemene Vergadering te Utrecht op 14 april 2005.